

A Járáság

Vilmos császár.

Holzer
cs. és kir. udvari és kamarai oxállító
divatháza
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 9.

BÁRANKONYI KOVÁCSY FERENC BORTERMELŐ

Sajáttermésű TOKAJHEGYALJAI borairól.

SZŐLŐK :: TÁLLYÁN :: PINCÉK

Valódi garantált tiszta Tokaji borok minden
 előkelő bor- és csemegeüzletben kapható.

KIÁLLITÁSI KITÜNTETÉSEK:

Szeged	1876	S.-A.-Ujhely	1881	Budapest	1896
Páris	1878	N.-Kikinda	1884	Páris	1900
Székesfehérvár	1878	Budapest	1885	Pozsony	1902
Kassa	1880	Brüsszel	1888	Pécs	1907

Vezérképviselő:

KARÁCSONYI FERENC BUDAPEST, VI., Podmaniczky-u. 10.

HUBERT J. E.

GENTRY CLUB

kapható minden nagyobb üzletben

ELSŐ MAGYAR
 PEZSGŐ-GYÁR
 POZSONYBAN

Alapított 1825-ben

Urmánczy Nándorné Szakácskönyve

ára kötve 3 korona 60 fillér.

::: Jövedelme a háboru árváié. :::

DE WOCHE
 EIN HEFT
 DREI 50
 PFG.
Sankt Georg
 Sportzeitung
 30. HEFT
 XIV. JAHRG.
 1915
 23. OKTOBER
 Offizielles Organ des Kartells für Reit- und Fahr-Sport
 Conrad Felsing
 BERLIN W.
 Bergmann-Metallurgique
 Touren- und
 Lastwagen
 Berlin-Halensee, Joachim-Friedrichstr. 37-39.

Wer sich für
**Reit- und
 Fahrsport**
 und
Pferdezucht
 interessiert,

lese die illustrierte Sportwochenschrift
„Sankt Georg“

Bezugspreis für 1/4 Jahr M. 6.—

::: Probehefte kostenlos. :::

Verlag Sankt Georg G.m.
 b. H. Berlin W. 35.

Rácz Daniel

*Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toilették,
 blousok, pongyolák árúháza és műterméi*

*Surgány-cím „Proberács”
 Telefon: 167-02.*

*Budapest,
 IV., Nagyó-utca 2.*

LITCKE

Casino
 for England
 Cremant Rosé
 Sport

A Társaság

SZÉPIRODALMI ÉS KRITIKAI HETILAP

A PARK-KLUB, AZ URI-KLUB, A GOLF-KLUB, A MAGYAR UNIO-KLUB ÉS A POZSONYI URI-KLUB HIVATALOS LAPJA.

FŐSZERKESZTŐ: DOBAY ISTVÁN DR. – TÁRSSZERKESZTŐ: SZÉNÁSY SÁNDOR DR. EGYETEMI MAGÁNTANÁR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, DUNÁPALOTA – TELEFONSZÁM: 60–88.

III. évf.
33-ik szám.

Előfizetési árak: egy évre 18 kor., félévre 10 kor., negyedévre 5 kor. Egyes szám ára 40 fill.

Budapest.
1916 augusztus 20.

II. Vilmos.

Vannak nevek, a melyek hasonlatosak a gyémánt-hoz, nem hogy kopnának, hanem mindig ragyogóbbak lesznek a muló Időben és vannak emberek, a kiket fiatalítanak a tűnő évtizedek és az Életnek nincs hatalma ő felettük. Az ember alatt itt a szívet értem, melynek dobbanása nem halkul és a lélekre gondolok, mely minden birok után erősebb, ha hisz isteni eredetében, és ki lehetne igazabb példája ennek az igazságnak Hohenzollern Vilmosnál, ki e néven második a német császárok sorában, de első mindnyájunk szemében, a kik az imperátor-ideált rajzolgatjuk.

Atyjának kilencven rövid napja csak keskeny hid Nagy Vilmoshoz, az első császár-hoz, a nagy német birodalom egyik alapvetőjéhez, de II. Vilmos ezen a hidon nemcsak nagyatyai örökét hozta keresztül a huszadik századba, hanem utat nyitott Nagy Frigyes szellemének is, nem azért, hogy éljen ebből az örökségből, hanem hogy tetézve megszerezze a német nemzetet és büszkeséget.

Uj ember volt és modern, a mikor ősei trónjára lépett és kancsalul nézett rá a világ. Emlékeznek, ugy-e, a Louis Pasteur és Herbert Spencer rendjeire és emlékeznek javaslatokra is, a miket visszavetett a német nép és eszükbe jut ugy-e, sok-sok fiatal izet-

lenség és mondvacsnált szatira, a mivel az író, festő, komponáló, szobrot faragó II. Vilmost bántani akarták? Csak akarták, mert nem bánthatták, mert ő Imperatornak született, a kihez nem ért fel a kicsinyesség, a ki tudta, hogy mi a feladata a német népnek 1870. és 1914 között és a kik éltek akkor és élnek ma, hódolva ismerik el igazát és hajtanak fejét nagysága előtt.

És multak az idők, folyt a munka; a szó elrepült, a tettek gyökeret vertek és a Kulturkaiser ma a világ-háboru legelső hadura, dönthetetlen tölgye a legnagyobb harcnak, a mit valaha vívtak, de lehetne-e az, ha egy negyedszázadon keresztül nem a kulturának élt volna, ha nem rajongott volna Goetheért, ha nem irt volna

II. Vilmos császár legujabb arcképe.

dalt Aegirhez és beérte volna a Bismarck marhahusával és sörével a némettség fundamentumának? Moltke és Bismarck csak területeket rendeztek, bekerítették a nagy kertet, a megművelője II. Vilmos volt és kulturpolitikája.

Voltak, a kik zsarnoknak mondták, abszolút Cézárnak, a ki az Isten kegyelméből való uralkodás fatalistája, de zsarnok-e, a kiért népek milliói ilyen lelkesedéssel mentek a harc tüzébe és vajjon a Cézár szólt-e a világháboru harmadik esztendejének küszöbén? Való-

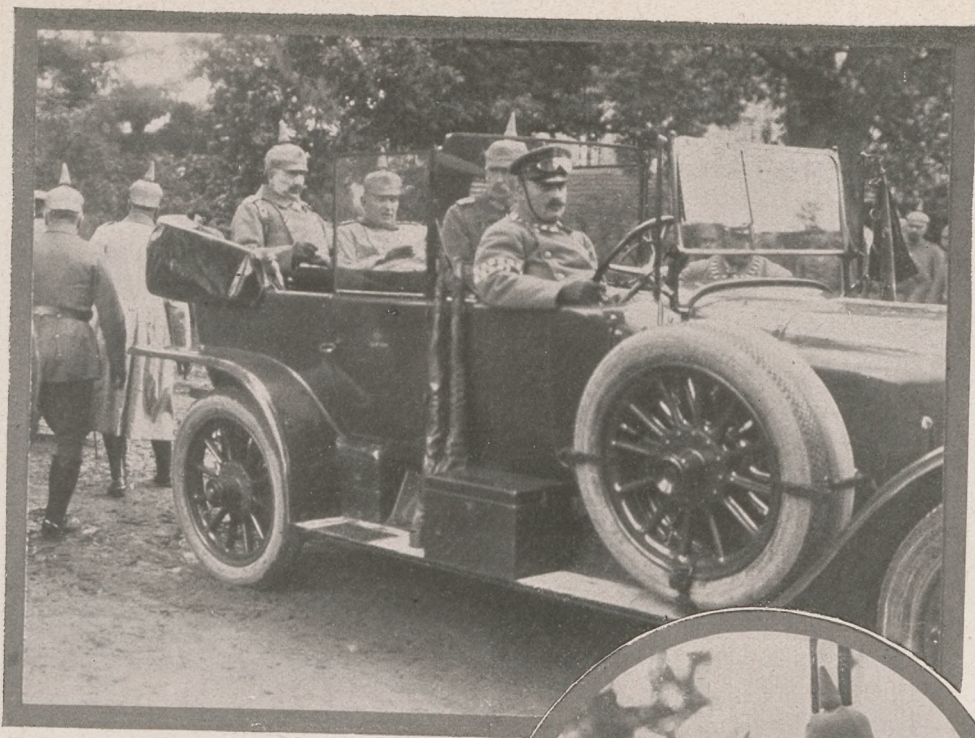

ban, II. Vilmos Isten kegyelméből való imperátor, de ez a germánok kegyelmes Istene, mert ajándékot adott benne nekik. Huszonöt évig nevelte népét és hogy milyen jól értett a munkájához, bizonyosság rá a világháboru, melynek tüzes magva ott csirázott ki a német imperializmustól féltő irigységben, mely sáppadra hervasztotta a szigetország zöldjét és a düh vérével föstötte pirosra az északi kolosszus fehér ábrázatát.

Ave Caesar! Köszönünk a világháboru harmadik

A császár és a trónörökös egy katonai diszszemle alkalmával a Vogézekben.

esztendejében bajtársi szeretettel, igaz hűséggel mi magyarok is, a kik szintén azért indulunk halni, a miért a te néped — hogy éljünk, éljünk békében, a kultura áldásai között. Ave Caesar! Bizunk magunkban és Benned, hiszen a bajor Landsturm és a magyar honvéd vére összefolyt már a lengyel mezőkön és a Vilmos-huszár kardja ott verekszik, a merre a halálfejes németek. Hallottuk, a mit mondtál, Te, a béke kulturkaiserje és a nagy háboru első katonája, hiszünk benne és tudjuk, hogy győzni fogunk.

És ha eljön a Béke, a várva-várt, az áldott és a nap mosolyogva aranyozza be Buda tornyát és a Siegesallé szobrait, Berlin palotája előtt pálmaerdő fog nőni, Nagy Frigyes ivadékanak pálmái és új idők virradata köszönt Középeurópára. És akkor újra kulturkaiser lesz II. Vilmos, éppen olyan rajongással, olyan fiatalos tűzzel mint 1914 előtt, de bizonyára kevesebb gánccsal, de ez csak nekünk lesz elégtétel, érte rajongóknak, mert ő Imperátornak született, a kihez nem ér föl kicsinyesség és mert vannak nevek, melyek hasonlatosak a gyémánthoz . . .

A nagy dráma kezdete óta, a mikor először öltött magára „feldgrau“-t a németek császára, mindenütt ott látjuk II. Vilmost, a hol buzdítani, lelkesíteni és harci ére nyeket jutalmazni kell. Kelet és nyugat, észak és dél egyként látta az imperátort, hű barátját, erős szövetségesét I. Ferenc Józsefnek, a kinek az ősi erényben való bizalmát csaták tüzeiben tetézi a germán kard és a Rajna erős őrének zengő himnusza melegíti a mi szívünket is, Istenért, hazáért és királyért harcoló-két. A vaskereszt fekete-fehér szalagja disze, büszkesége lett a honvéd mellének is és hősi dicsőségről beszélve, eszünkbe juttatja mindenkor Nagy Frigyes dicsőségesen uralkodó ivadékát, I. Ferenc József hű szövetségesét.

K. V.

A császár vaskereszttel tünteti ki vitéz katonáit.

Orosdy Raoul báró 1-es honvédhuszárzászlós. Hősi halált halt az északi harctéren szerzett sebesülése következtében.

Uher felv.

HALOTT VITÉZ ÉNEKE.

Az uton, mely a végtelenbe vész,
Hol többé már a bánat sem nehéz,
Lassudan ballag egy halott vitéz.

És szól a csendben s hangja elhaló:
— Segitse őt az örökkévaló,
A napja vig legyen, az álma jó.

Gond elkerülje, csúf rontás ne érje,
Soká ne várjon az új vőlegényre,
Könnyen találjon balsamot sebére.

Ne tudjon róla, hogy fáj a halál,
S oltár előtt ha majd áldásra vár:
Halott kedvesre, ne gondoljon rám . . .

Lengyel István.

SZERELEM-SZIRTJÉN.

*Szerelem-szirte bérci oltár
A kék magasság kezdetén,
Áldozó napfény glóriázik
Mohával prémelt peremén.*

*Szerelem-szirt az ihlet réve,
Halk vallomások temploma,
A megértések boldog bércé,
Szűz szerelemnek szent hona.*

*Szerelmem! ide gyakran hozz el!
Itt nem nyilaz ránk földi szem.
Mondd, hogy a Mennybe röptünk fel
S ha megcsókolsz — én elhiszem!*

Kiss Géza.

DALOL AZ ERDŐ.

Dalol az erdő, vadvirágos pázsit
Nyujtózva ébred és szerelmet ásit.
Már költözik a lusta nyár,
Uralma fogytán már lejár.

Az elmenőtől messze marad hátra
Két ölelő kar bűnös mámorába,
Ki ittasan egy célra tört,
Kit kétely soha nem gyötört.

A lomberdő még buja zöldben áll ma,
— Csak színe, fénye van, de nincsen árnya —
Nézése szelid és derült,
De titkon viharfelhőt küld.

Városok, falvak, szép viruló tájak
Hivnak és mégis üldöznek, fájnak.
— Hosszu szerelmes éjen át
Mért zengik az élet dalát?

Mikor tavasznak szárnyán jön az élet,
A rózsá lelke szeliden fölédred.
Erdő, mező is visszazeng,
És hangos lesz a néma csend.

Megremeg már a rózsá karcsu ága,
— Soha nem ébredt ilyen szép csodára —
Szakgatva, tépve láncait
Már eszmél, él s nem álmodik.

Ajka pirosabb, százszor üdébb bája,
Igy simul, hajlik régen ág az ágra
Sok hosszú évezrek során,
Mindnyájunk élte hajnalán.

Zsong körülöttem az ősrégi nóta,
Egyszer harsogva, máskor halkán, óva . . .
A legszebb rózsá ott maradt az ágon,
Letépni nem volt bátorságom.

Keblovsky Lajos.

ÁBRÁND.

A fehér ujjak végigfutnak,
Lágy sóhajtás kél a nyomán.
Bájós szonátán andalogva
Egy lány játszik a zongorán.
A félsötét, kisdud szobában
Ezer piciny ármorka leng . . .
Vagy talán csak a leányka látja,
Boldogságán, hogy elmereng?

Majd szilaj kedvvel belezúgva
Diadalmasan szól a dal;
De szomorú a nóta vége,
Szelid, panaszos hattyudal . . .
A vén zongorát átölelve
Suttogó szókkal ráborul,
S talán a néma boldogságtól —
— Szegény kis lány! — a könyve hull . . .

Kovácsnáz Erzsébet.

Alapítva 1862.

CUENDET CONSTANT

svájci órás

Budapest, IV., Kigyó-tér 5. szám.

Az órás szakmát felölelő összes zseb-,
nipp-, fali- stb. órák raktára. :: :: ::

KARCSATTÓRÁK. JAVÍTÁSOK. KATONAÓRÁK.

Benyhe Palkó.

Irta Pásztor József.

Három leány ült az utcán, a kis padon. Nevetgéltek és a csillagokat nézték. Tisztán, frissen halatszott a hangjuk az est csöndjében. Itt-ott kutyák vakkantottak, messziről trombitás banda hangja verődött feléjük.

— A herculesnek fujják! — szólt az egyik leány.

— Vagy négy legényt földhöz lapított már, — mondta a másik.

— Földhöz vágná Benyhe Palkó, tudom Istenem! — kiáltott az egyik leány, s még hangosabban folytatta:

— Kit látok? Farkas a kert alatt! Benyhe Palkó!

S a többi utána kiáltozta:

— Benyhe Palkó! Benyhe Palkó!

Az utca közepén egy alak állt meg. A por csendesesen leszállt körülötte. A mint a leányok hangját hallotta, lassan, nehézkesen közelebb lépegetett.

Piszkos gatyá volt rajta, a mellénye félig nyitva, néhány gomb hiányzott róla, kis, zsiros kalapját egy kicsit a szemére huzta. Az árokparton megállt s csendesesen morogta:

— Agyon Isten...

— Messze-e, Benyhe Palkó? — kérdezte tőle az egyik leány.

— Hazafelé, — felelte a legény komoran.

— Merre járt kend? — kérdezte tovább a leány.

— Kenézéknél dőgoztam, — felelt lassan Benyhe Palkó, s csodálkozva nézett a leányokra.

Benyhe Palkó nem igen dolgozott pedig. Állandó munkát nem vállalt, de nem is használhatták egy nap se egyfolytában; csak egy-két órára lehetett befogni, akkor aztán dolgozott három ember helyett.

Különben vagy a városban, vagy a tanyák közt

kódorgott. Meleg tavaszi napokon a piacon, a templom előtt sütkérezett, de legjobban szeretett a Tiszánál ögyelegni. A buzás hajókat nézegette, a hol néhanapján ráfanyalodott a zsákhordásra.

De legboldogabb akkor volt, ha elvonult a Tiszapart valami csöndes helyére, a fűzes aljába. Ilyenkor lehasalt a fővenybe s nézte órákhosszáig a gyorsan hömpölygő sárga víz folyását. Ilyenkor élt igazán, távol az emberektől, a kik gunyolták s félték nagy erejétől.

Ha a folyó partján ült s a vizet nézte, mely szakadatlan mozgásban vonult el előtte, a végtelenség, valami soha meg nem szűnő erő érzése érintette meg lelkét: a sebes víz elragadta érzéseit, visszatükröződött benne a lelke és a víz vitte, vitte előre, szakadatlanul; a háta mögött csöndesen, szinte búskomoran beszélgettek a fűzek...

Régen volt. Az apja valakit verekedés közben agyonütött. Néhány évre ítelték el, de nem került vissza többé: a börtönben halt meg. Benyhe Palkó úgy nőtt föl, mint az utszéli gyom.

Néha, tavasszal, ha a fűzek leveleiből kiáradó

nedves, erős illat a fejébe szállt, az ujszerű illatárban fürdő melegség átjárta testét, vad ereje fájdalmas dühben tört ki; szerette volna a fűzfákat gyökereitől kirángatni a földből s lesujtani velük azokra, a kiket szívéből megvet és utál, s a kiktől megszabadulni mégsem tud: a kicsinyes munka aprólépesű, megalkuvó emberkéire.

Csak az anyját szerette ez a hatalmas legény. Bizalmatlan, tartózkodó és durva volt mindenkivel szemben. De egészen ellágyult, ha az anyját meglátta s elszomorította ilyenkor, hogy ereje parlagon hever, hogy nem dolgozik és nem keres.

Az este fényes volt. A hold valahol alatt járt még, de a nyári este lelke s a csillagok sugárzása átömlött az érzéseibe.

Egy darabig nézték egymást Benyhe Palkó és a leányok. A le-

Berg Herman báró, a Vilmos császár tulajdonát képező 7-es huszárezred parancsnoka. Senyei József főhadnagy festőművész rajza.

Huszárok az északi harctéren: Waldbott báró eső után a fedezékek előtt. Sárdy Tibor huszárkapitány felv.

gény meglepetéssel és csodálkozással, a leányok az erőnek egy pillanatnyi öntudatlan bámulatával.

De az egyik leányban fölébredt a pajkosság.

— Hajja-e a trombitás bandát? — kérdezte Benyhe Palkótól.

— Hallom. A komédiába, — felelt Palkó, s egy pillantást vetett a leányra.

— Birkóznak ma is! — folytatta a leány.

Benyhe Palkó a vállát vont.

— Fődhöz vagdossák a legényeket! — tüzelte a leány a legényt.

Palkó egy kis ingerültséggel fölvetette a fejét.

— Hát csak hadd vagdossák!

— Kendet is fődhöz teremtené az a talján!

Benyhe Palkó vállat vont.

— Miért nem mutatja meg kend, hogy mi a magyar böcsület? — faggatta tovább a leány Palkót.

— Bánom is én! — mondta Benyhe Palkó, s tovább akart indulni.

— Fél kend, ugy-e? — kiáltott feléje a leány. A többi pedig nevetett.

Benyhe Palkónak fejébe szállott a vér.

— Nem félök. Sömmitül se félök, — morogta, s állva maradt, mintha várt volna még valamit.

— Az ilyen legénynek, mint kend, nem zsákhordás való, hanem egy kis virtus: akkurát mint Kinizsi Pálnak, vagy Toldi Miklósnak!

Benyhe Palkó megreszketett. Szeretett volna valamit összeroppantani, de csak az öklét szoritotta össze keményen, a leányok pedig édesen, ezüstösen nevettek.

Szó nélkül otthagya őket. A míg hazaért, zajgott a lelke. A leányok gunyos, incselkedő szavai a lelkébe markoltak.

A merre ment, minden csendes volt, csak nehéz lépéseire ugatott néhány kutya. Házuk a város szélén bujt meg, a kubikgödörök mellett, s az alacsony vízben nőtt nád egészen körülvette. A hold lassan emelkedett a távoli jegenyék nyugodt, sötét oszlopai között, lágy fehérsége előmlött a nádason, mely alig-alig lélegzett, csak nagyritkán váltott ki belőle egy hosszú, csöndes sóhaj, valami kósza szellő.

Benyhe Palkó leült a kubikgödör partjára, a sötét vizet nézte a nádas aljában. A víz aludt mélyen, a hold nem szőtte még át a nádat, s mint valami bánatos, lágy, megnyugtató zsongás folyt bele az éjszakába a békák zenéje.

Később lecsitult s lassan bement a házba. Az anyja már lefeküdt, de megneszelte a fiut. Gyöngéden kérdezgette. Palkó elmondta, hogy hozott néhány hatost.

— Valahová el köllene menni bérösnek, vagy affélének, — javasolta az öreg asszony.

— Hogy a más kutyája lögyek! — vágta ki a leány.

Az asszony megijedt.

— Nem azér, fiam, édös fiam. De egy kis kereset kéne. Hébekorba egy kis szalonna, neked is jobb vóna, mög egy kis pénz...

— Péz, péz. Az kéne, — mormogta Benyhe Palkó. — Az után szalad mindönki. Neköm nincs, neköm nem is lösz. Neköm nem is köll, hanem egy husáng, hogy végiglupáljam vele ezeket a rongyosokat, a kik ugy néznek rám, mintha a szömöm is az üvék vóna!

Az utolsó szavak fájdalmas kiáltásokban szakadtak föl a Palkó lelkéről.

Az asszony elkezdett sirni.

— Fiam, fiam! Az apád is szöröncsétlen vót!

— Az vót...

Aztán ellágyulva folytatta:

— Ne ríjjon, édesanyám, hiszen csöppen itt is, ott is...

Másnap Benyhe Palkó a vásárállás felé kódorgott. A komédiába is belebotlott. Eszébe jutott a leányok tegnapesti incselkedése.

Nézegette a komédiás-sátrat. A bejárat két oldalán hatalmas hirdetések kiabáltak: »Husz forintot kap, a ki a herkulést földhöz vágja«.

Palkó egyet gondolt s befordult a sátorba. Éppen próbáltak. Egy kis leány ugrált a porondon, egy vöröshaju komédiás nagyokat kiáltott, az öltöző ajtajában másik kettő ácsorgott.

Palkó egyenesen a vöröshajuhoz fordult:

— Hun van az a hercules?

— Mit akar vele? — kérdezte Palkót a komédiás s végignézett rajta.

— Hát csak földhöz akarom vágni!

A vöröshaju komédiás nagyon komoly arcot vágott.

— Várjon csak! — szólt Palkóhoz s odament a másik kettőhöz, az öltözőből pedig a többi is kijött s a vöröshajut körülfogták. Köztük volt a »hercules« is, egy izmos, köpcös legényke, a ki a vöröshaju szavai után ugyancsak pislogott Palkó felé.

A vöröshaju a herkulessel Palkóhoz ment, a többi a háttérben maradt.

— Itt van Pietro ur, — szólt a komédiás Palkóhoz. — Hát kend birkózni akar? Nohát Pietro ur csuffá teszi kendet.

— Jól van! — szólt Benyhe Palkó. — Majd meglássuk — s a komédiást egy megvető tekintettel végigmérte.

A vöröshaju németül néhány szót váltott a herkulessel, aztán odafordult megint Palkóhoz:

— De először próbát tartunk.

— Hát próbájjunk, — felelte Palkó, s folyton a herkulesen járt a szeme.

A hercules ideges szavakat váltott németül a komédiással, sokáig készülődött, Palkó pedig fölgyürte az ingujját, fölhozta a gatyája szarát s megállt mereven a komédiás előtt.

A birkózás nagyon rövid ideig tartott. A komédiás néhány pillanat múlva hangosan kiabált, hogy hagyják abba.

Palkó hamarosan elbánt volna a taljával.

A vöröshaju behívta Palkót az öltöző egyik zugába. Három darab huszkoronást vett ki a zsebéből.

— Ez mind a kendé lesz! — szólt Palkóhoz.

— Ha földhöz vágom? — kérdezte Palkó örömmel.

— Ha kend lenne a győztes, husz pengő járna,

— beszélt a komédiás pislogva.

— De Pietro ur nagyon ügyes ember, nem lehet tudni... Hanem, ha kend nem okoskodik, ez a harminc pengő... Hát nem érti kend?

Palkónak a szememegvillant.

— Kendnek ez mindegy, harminc pengő nagy pénz! Érti kend?

— Értöm, jól értöm, — mormogta Palkó s a földre nézett.

— Hát ma este, ha kend akarja, dobszóval hirdetjük ki a városba, s előadás után kendé a harminc pengő. Hát jó?

— Jól van, — szólt Palkó fojtott hangon, de a szemében olyan fény gyulladt ki, mint valami meghunyászkodó vad szemében.

A komédiás a kezét dörzsölte. Nagy hűhóval hirdették ki a városban az estéli birkózást.

Palkó estefelé visszajött s a sátor egyik zugában huzódott meg. Kivülről sárgás fénysávok szűrődtek be a homályos zugba s behallatszott a trombiták recsegése, a nagy dob puffogása, a lárma és zsidongás. A birkózás volt az utolsó szám.

A komédia tömve volt. A tömeg, mint egy ideges, zugó ezerfejú szörny ölelte körül a porondot. Mikor Benyhe Palkó belépett, halk moraj fogadta, mintha a föld alól jönne. Palkó egy kicsit visszahőkölt a fénytől, de csak egy pillanatra. A teste lázban égett, a szeme szikrázott, szigoruan, mereven nézte a herkulést, a ki betanult, szabályos és kedveskedő mozdulattal jött be.

Itt-ott a Palkó nevét kiáltozták, de ő rá se hederített.

A zene elhallgatott. A hercules intett Benyhe Palkónak. Palkó fölgyürte az ingujját és gatyáját. A vöröshaju az öltöző ajtajában állt, a tömeg a lélegzetét visszafojtotta s a komédiás halotti csendben olvasta:

— Egy... kettő... három!

A hercules ügyes mozdulattal elkapta a legény derekát. A tömeg fölzugott, mint a vihar szele. A hercules ide-oda ingatta Benyhe Palkót, mintha valami hatalmas fatörzset mozgatna. A nézők fölálltak, fölugráltak a padokra, itt-ott orditozták: »A hercules, a hercules!«

Benyhe Palkó úgy érezte, mintha a pokol tüze égne körülötte. A tömeg hol ordított, hol egyszere elhallgatott s csak a birkózók lábai dobogtak a porondon.

A sok sárga lobogó láng — a mint forogtak — fényes lángtengerré vált körülöttük. A komédiás nem boldogult Benyhe Palkóval. Dühében minden fortélyát előszedte, de Palkóról minden fogás úgy siklott le, mintha kőből lett volna. A nézők tomboltak. A komédiások izgatottan nézték a birkózást. A vöröshaju az óráját nézte: a kiszabott öt percből alig hiányzott valami.

A hercules vesztét érezte. Kapkodott össze-vissza, a fejét nekivetette Palkó mellének, kinosan nyögött, hirtelen beleharapott a legény meztelen karjába.

Palkó fölsziszszent. Fölemelte a komédiást. A nézők egy pillantás alatt elcsendesedtek, hogy hallani lehetett a mozdulatuk által okozott neszt, a hercules tehetetlen nyögését. A

A megrekedt gépkocsit lóval vontatják ki a folyóból. Az autóban ifj. Tisza István gróf ül.

gróf Walterskirchen Fülöp cs. és kir. 7-es huszárőrnagy.
Senyei József főhadnagy festőművész rajza.

Döry László cs. és kir. 7-es huszáralezredes.
Senyei József főhadnagy festőművész rajza.

legény egyet lóditott rajta, mint valami nehéz zsákon s a hercules odazuhant a porondot körülvevő deszkához.

Mint valami hatalmas robbanás tört ki a tömeg lármája. Ordítottak, tapsoltak, fölgráltak a padokról. Az éljenzés vihara zugott el a Palkó feje fölött.

Palkó lassan körülnézett, az arca lángolt, a szeme vad tüzből égett. A zajgó tömegben megpillantotta a tegnapi három leányt. A lányok arca sugárzott, az egyik a kendőjét lobogtatta felé.

— A pénzt, a pénzt! Fizessék ki neki! — ordította a tömeg.

Palkó dacosan fölvetette a fejét.

— Nem köll! — kiáltotta hatalmasan s a tömeg lecsitult, mintha közé vágta volna.

Benyhe Palkó az ingét kezdte a karjára legyűrni, de hirtelen abbahagyta s meztelen jobb karját fenyegetőleg megrázta.

— A rongyosok! Mög akartak vönni! A bűdös pézűkkel . . .

S a fehér foga kicsillant, a mint kiabált:

— Van-e hát itt még legény? Nem ilyen rongyos komédiás! Ide! Kettő! Három! No? Hun vagytok?

Egy pillanatig elhallgatott, azután csendesebben, mély megvetéssel fordult feléjük:

— Egy sincs, ugy-e? Hirösök!

S lassan, nehéz lépésekkel, a fejét fölvetve, ment ki a cirkusból.

A Dáma

női kalapsalon

Váci-utca 11/b

félemelet

NAGY ARATÁS.

Ott künn a mezőkön érnek a kalászkok.
Forró napsütésben ég a gabnatenger.
De a fürjveréshez hiányzik a tréfa,
Hiányzik a nóta,
Hiányzik az ember.

Marokszedő lányok halovány orcáját
A vén nap aranyos rozsdásra piritja.
De a lelkük fáradt. A mosoly galambja
Messzeszállt s a keblük
Bús sirás szoritja.

Peng a kasza, sarló, de mintha pengése
Messziről áthangzó, bús harangszó volna
S a magasba szálló pacsirta szólása
Messze földön vérző
Szívekről dalolna.

De azért a munka tüzes lánggal ég itt.
Hull az érett gabna gázdagon rakásra.
S mig az idegenben karddal vágnak rendet,
Itt is van még erő
A kaszafogásra.

Előre legények! Előre leányok!
Hadd hulljon a rend, mit itt is ott is vágnak.
Munka után jön a nagy Arató-ünnep,
Diadalünnepe
Nagy Békeországnak.

Angyal Emil.

Harctéri emlék. Balról jobbra: Széchenyi György gr., zászlós, Esterházy Pálné grófné, Jankovich Bésán Endre, néhai Esterházy Pál gróf hetes huszár főhadnagyok.

Meszlényi Iván 7-es huszár főhadnagy az északi harctéren.

Becsomagolt 30 és feles lövedékek.

Huszárok a harctéren: Waldbott br. Ambrózy és Wirth dr. Sárdy Tibor huszárkapitány felv.

A fedezékben: Baich Péter báró 7-es huszárkapitány az északi harctéren. ifj. Tisza István gróf felvételei.

Az északi harctérről: A 66-os hadosztály kutyatrénje.

báró Podmaniczky Béla
cs. és kir. 7-es huszárcapitány.

báró Kapri Valér
cs. és kir. 7-es huszárcapitány.

Senyei József főhadnagy festőművész rajzai.

báró Baich Péter
cs. és kir. 7-es huszárcapitány.

A ló a világháboruban.

— Egy kis statisztika. —

Hardegg Dominik gróf, a jeles német sportsman átlagos adatok alapján kiszámította, hogy az egész földkerekségén 94 millió ló van. Ebből Európára 43 millió, Németországra 4 millió háromszázezer, Franciaországra 3 millió, Angliára és Írországra 2 millió száz-ezer, az Osztrák-Magyar Monarchiára 4 millió, az európai Oroszország hatvanhárom kormányzóságára 24 millió, az ázsiai Oroszország huszonhét kormányzóságára 9 millió esik. Az amerikai Egyesült-Államoknak 23 millió lóva van, Japánországban 1½ millió, Argentiniában 7½ millió, Ausztráliában 2 millió lovat lehet összeszámlálni. Ez adatok szerint, melyek normális viszonyok mellett, békeidőben nyertek megállapítást, a hármasszövetségnek kerek 40 millió, a kettősszövetségnek mindössze 8 millió ló áll rendelkezésére, az arány tehát 5 : 1.

A számbeli túlsúly tehát az ellenségé, a mi az anyag minőségét illeti azonban, sem Anglia, sem Franciaország anyaga nem veheti föl a komoly versenyt és a gallok földjén máris oly nagy lóhiány mutatkozik, hogy a hadvezetőség határozata szerint több lovaseszred »vasparipára« ült a harcmezőn és szükséges mozdulatait biciklin végzi. Oroszország kétségtelenül jó anyag fölött rendelkezik, de földrajzi fekvésével úgy el van vágva szövetségeseitől, hogy a legjobb akarat mellett sem bocsáthat rendelkezésükre lovat.

A magyar ló dicséretére itt nincs szükség, a németek elsőrangú hazai paripáiról is fölösleges volna hosszabban írni, — a háboru eddigi eredménye mindennél kézzelfoghatóbban bizonyítja, hogy a magyar Alföld, Erdély és a Dunántul lóva épp oly fényesen bevált, mint a porosz és hannoveri ló és intelligencia tekintetében, — a mi fontos kérdés — még a híreskozáklovat is felülmulja.

A túlerő tehát az ellenségé itt is, de csak számban és mi hiszünk benne, hogy ezt a háborut nem a számok, hanem ész, erő és akarat döntik el és bizunk a mi négy lábú seregünkben is, derék, hí lovainkban. Bajtársak ők is e nehéz időkben és jól esik róluk szólnunk, ha csak egy rövid statisztika kommentárjaként is.

Hirek a társaságból.

Izabella főhercegnő Budapesten. Izabella főhercegasszony *Albrecht* főherceggel és *Gabriella* főhercegnővel szombaton reggel báró *Prónay* ezredes udvarmester és *Wimpfen-Széchenyi* grófnő udvarhölgy kíséretében Budapestre érkezett és a Dunapalotában szállt meg.

*

Eljegyzés. *Bakó* Ilonát eljegyezte Dr. *Bitskey* Lajos.

*

Halálozás. *tolnai Festetics Elek* gróf 83 éves korában f. hó 14-én Sopronban elhunyt.

*

Aage Madelung, a kiváló író, Budapestre érkezett.
Baross Arpádné, *Rosznér* Eleonora bárónő Barlangligeten üdül.

Birkássné Szutsits Adrienne Marienbadban nyaral.
Bornemissza Pál báró főkonzul és családja Budapestre érkezett.

Csekonics Gyula gróf rövid szabadságra a fővárosba érkezett.

Erdély Sándor v. b. t. t. és családja a nyarat Stubnya-fürdőn tölti.

Esterházy Miklós herceg Budapestre érkezett.

Fittler Dezső és családja Balatonföldváron nyaral.

Heinrich Ferenc és családja Balatonföldváron nyaral.

Jossipovich Géza v. b. t. t. és családja Tétényben nyaral.

Kohner Károly báró honvéd-huszárszázlós, *Kohner* Adolf báró főrendiházi tag fia, az oroszok elleni harcokban július huszonnyolcadikán sebesülten fogságba esett.

Nemes János gróf a fővárosba érkezett.

Ottlik Ivánné Marienbadban üdül.

Dr. Párvy Sándor szepesi püspök Szepeshelyről a fővárosba visszaérkezett.

Ponorí Thewrewk Emil udvari tanácsos és leánya, *Pallaghy* Gyuláné Barlangligeten tartózkodnak.

Rátz István és családja a nyarat Balatonföldváron tölti.

Szचितovszky Béla és felesége Barlangligeten időzik.

Széchenyi Jenő gróf Konstantinápolyból visszatért Budapestre.

Szterényi József v. b. t. t. és felesége Karlsbadba utazott.

Thurn-Taxis herceg a fővárosba érkezett és a Dunapalotában szállt meg.

Wieland Artur báró főispán néhány napot a fővárosban töltött.

Rakovszky György
cs. és kir. 7-es huszárfőhadnagy

Donner László
ezredorvos

báró Fiáth Tibor
cs. és kir. 7-es huszárfőhadnagy.

Senyei József főhadnagy festőművész rajzai.

Trió.

Irta Andorffy Mária.

— Ne faggassatok, — mondta a fiatalember és uj szivarra gyujtott. — Én nem mondok el könnyű szerelmi történetkéket. Nem mintha sohse történt volna velem ilyesmi . . . no, szép is lenne, huszonhárom éves koromban. De nem tudok előadni ilyet, ellaposodik, elszintelenedik az előadásomban minden pikáns és mulatságos história. Hiába no, nem kenyerem az ilyesmi!

— De valamit csak kell mesélned, — békétlenkedtek a többiek. A szoba homályos volt a dohányfüsttől és jókedvű, mulatozó fiatal emberek ittak az asztal körül. Valahogyan rájuk jött az anekdotázó hangulat, mindenáron mesét akartak most a kiszemelt áldozattól.

— Meséld el hát az első szerelmedet! — kiáltotta valamelyik, s az ötlet zajos tetszésre talált.

— Igen, igen, nagyszerű, az első szerelmedet, halljuk, ne affektálj!

— Az éppen nem méltóságos história, — felelte a fiatalember. — Nem is szeretek rágondolni. Az én első szerelmem! Egyszersmind az utolsó is, s remélem, az marad. Egyszer voltam szerelmes életemben, s az is csupa boldogtalanság volt.

Érdeklődve gyülekeztek a többiek köréje, s alig hitték, hogy igaz lehet ez a boldogtalan szerelem. Viktor, és szerencsétlen szerelmes! Hiszen olyan csinos fiú volt, meglepően magas, széparcu, vállas, erős . . . és még nagyon kedves is. Ha még ezt se szeretik viszont!

— Elmondhatom, ha olyan nagyon akarjátok, — szólt végre. — Most hat éve kezdődött . . . igen, akkor voltam hetedik gimnázista. Addig vidéken laktunk, akkor kerültünk fel Pestre, én teljesen gyerek voltam még, nagyon hosszú, a legmagasabb az osztályban már akkor is, de mégis igazi gyerek . . . Lányt a nővéremem kívül alig ismertem, s ha ismertem is, nem törődtem velük. Akkor télen mutatott be neki valamelyik barátom korcsolyázás közben. Hancurozó, vidám, rövid-

szoknyás kisleány volt, éppen körözni tanult és minden második percben elesett, de soha meg nem ütötte magát, föl se vette, szaladt tovább és minden csacska-ságán kacagott a barátnőivel. Tizennégy esztendő volt csak, de máris feltűnően magas, egy kicsit sovány, hirtelennőtt és nagyon szép arcu.

Akkor hetekig csak azzal foglalkoztam az iskolában, hogy a profilját emlékezetből lerajzoljam, az összes könyveim tele voltak a fejével rajzolva, de egy se sikerült igazán. Gyönyörű, finom hajlása, elegánsan szabott orra volt, nagy kék szemei és barna haja, — nagyon, nagyon szerelmes voltam belé. Lehet, hogy már akkor is tudott róla, — elmondhatták neki a barátaim, de úgy tett legalább is, mintha nem sejténé, vagy az is lehet, hogy nem sokat törődött vele. Tavasszal sokszor lestem, mikor az iskolából hazament, köszöntöttem, hozzá szerettem volna csatlakozni, de alig egy pár lépést jött velem, azt mondta, nem szeret az utcán fiukkal járni. Azután egész nyáron nem láttam, — azt hiszem vidéken volt valahol és mikor visszajött és először láttam ősszel, szinte szoborra dermedtem, olyan szép volt.

Még magasabbra nőtt, az arca teltebb és színe-sebb lett, még mindig nagyon karcsu volt, de megtelt az egész alakja. A fejét nagyon magasan, büszkén hordta, elnézett az emberek fölött, — akkor már elmult tizenöt éves, hosszabb szoknyát hordott és talán meg is komolyodott egy kicsit. Mert aztán a jégen se bolondozott már annyit, nem ugrált gyerekesen és nem kiáltozott, néha elnéztem, a mint korcsolyásan sétált a perronon, lassu lépésekkel, a fejét mindig föltartva, — sokan gögösnek is mondták ezért. Hallottam, a mint valaki azt a megjegyzést tette rá: »Olyan feje van, mint egy ideges, telivér paripának«, ő megharagudott érte, de azért nevetett és valószínűleg érezte, hogy ez inkább bók, mint sértés akar lenni.

Egy huszárönkéntes kezdett akkor udvarolni neki. Szőke fiú volt, érdekes arcu, a blazirtat adta, nem is korcsolyázott, — de azért mindennap ott volt, a perronon sétálva csörgette a sarkantyuit, kurizált a lányoknak, nem valami nagy hévvel, csakugy megszokásból inkább. Nekem mindjárt kezdetben meglepő volt, hogy

Az északi harctérről: Átkelés a megáradt folyón.

Sárdy Tibor huszárcapitány felv.

Ella, a ki bolondja volt a korcsolyázásnak, hogy kapható perronon sétálásra — és nemsokára féltékeny lettem az önkéntesre. Mert többször odacsatlakoztam hozzájuk, s láttam, milyen más Ella, ha hozzám szól, s milyen más, mikor az önkéntessel beszél. Pedig engem is szeretett, szívesen volt velem, azt tudom, — de az egész modora, minden mozdulat a merőben új lett, a mint azzal a sáppadt szőke fiuval kezett fogott. Sokkal komolyabb, nagyleányosabb lett és mintha sokkal jobban vigyázott volna még a lépéseire is, — mintha az egész lénye az azelőtti csapongó szabadságát veszítette volna el.

Szerelmes-e abba a huszárhoz csakugyan? Estéken, mikor a jégről hazamentem, hosszú estéken, mikor vacsora után az íróasztalomnál ültem, s tanulnom kellett volna; csak ez a gondolat járt a fejembe. Irigyeltem, ó, hogyan irigyeltem azt az önkéntest! A hanyag tartását, a mély, meglepően mély csengésű hangját, a mit Ella annyiszor próbált utánozni, kacagott és próbálta úgy, olyan hanglejtéssel kiejteni a szavakat. Az én modoromat sohse próbálta utánozni! Az én kezem nem nézte meg, hogy aztán lelkendező nevetéssel mondja a barátnőinek: »Micsoda hosszú ujjai vannak! Milyen elegáns hosszú ujjai!«

Ella nem volt valami kitanulhatatlan, rejtélyes természet, elragadóan nyílt és őszinte volt, nem titkolta senki előtt, hogy az egész jégen azzal az önkéntessel van a legszívesebben, nem titkolta, hogy tetszik, nagyon tetszik neki. Annyira nyíltan dicsérte őt mások előtt, hogy csakhamar minden ismerőse bosszantotta, ugratta őt vele, de én láttam, hogy ezek a szóbeszéddek, ezek a nyílt célzások nem bántják őt, csak azt nem tudtam, azért-e, mert semmi komoly érzését nem érintik, vagy azért, mert örült, ha egyáltalán beszélhetett róla? Figyeltem, folyton figyeltem ezt a lányt,

szinte ki akartam lesni az érzéseit és láttam, a szerelmem éleslátásával, a szerelmem nagyítóüvegén át, hogy az egész életét, az egész lelkét ennek az elbizott, fehérkeztyűs, lakkcsizmás korszóhősnek az alakja tölti be.

Csak hiúság volt-e tőle, csak szép játékszer utáni vágya a gyermeknek, uniformisrajongása a bakfisnak, vagy igazi, mély érzés volt-e? Gyermek-e még ez a leány, a ki a huszárruha csillogását élvezi, vagy az ébredező élet tör ki belőle ellenállhatatlanul, kacagón, ösztönszerűen kikeresve az emberek közül, hogy ki való ő hozzá, az ő nemes, rátartó, magasra nyult, elegáns szépségéhez, — az arcéle finomságához, az ő acélos, friss magyar nemes leány-típusához. Talán megérezte, hogy az ő fejtartásához csak a huszár-gőg a méltó kíséret, az ő sugár alakjához csak az atilla színe és formája illik, a temperamentuma fölcsökő hevéhez ez a mindent le-

kicsinylő, nyugodt, kissé unott, mert már minden élvezetet ismerő férfarc.

Én akkor csak homályosan, befejezetlen gondolatokban gondoltam ezeket, hiszen szerelmes voltam, félig-meddig gyerek voltam, — csak később alakultak a lelkemben egészzé és késszé ezek a gondolatok. Később... talán csak mostanában.

Igen, mostanában... Mert most már érett az eszem, már sok nőt ismertem és sok szerelmes regényt néztem végig. Igen, hát tudjátok, most két éve, mikor a háboru kezdődött, természetesen elvitték az önkéntest is. Engem nem hívtak be rögtön, én még fiatal voltam hozzá. Azt hiszem Galiciába vitték föl először a huszárokat. Jó ideje állt már a háboru, mikor egyszer a villamoson Ellát láttam meg. Ő észre sem vett, élénken nézett a perronra, az arcáról eltitkolhatatlan öröm sugárzott, — önkéntelenül a perronra néztem én is, hogy mit láthat ott és a jégbeli önkéntest, már mint zászlóst pillantottam meg. Nézték egymást. Látzott rajtuk, hogy nagyon régen nem találkozhattak, az önkéntes szürke szeme egy pillanatra se tévedt le a leányról. De az arcának valami megmagyarázhatatlan, érthetetlen, leirhatatlan kifejezése volt, — holtsáppadt volt, beesett szemű és a sáppadtságánál valami sokkal ijesztőbb, ismeretlen fájdalom ült az arcán. A leánynak, úgy látszott, nem tűnt föl ez, derűlten, örvendezve nézte őt, néha elmosolyodott... Nézték egymást és én néztem őket.

Egyszerre láttam, hogy Ella fölkel, le akart szállni. A villamos megállt és nem értettem, miért fordul meg a zászlós hirtelen, valami olyan arckifejezéssel, mint az öngyilkosé lehet, a ki meginni készül a mérget s be sem várva a leányt, előre szállt le. Én ekkor már csak Ellát néztem. Mert egyszerre eltorzult az arca, szépívágású szája rettenetes kinnal vonaglott meg, hátratántorodott viaszárgán... Ösztönszerűen a leszállt huszár után pillantottam... Sánta volt.

CSODÁKAT MIVEL A SZÉPSÉG TUDATA!

CSODÁKAT VARÁZSOL ARCÁRA!

BRÁZAY „Najád” arc- és kézkrémje!

Mindenütt kapható! Készíti: Brázay Kálmán, Budafok. Budapesti raktár: VIII. ker., Baross-u. 43. szám.

DIVATLEVÉL.

A milyen megtisztelő rám nézve azon bizalom, mellyel többfelől hozzám fordultak a jövő divat kialakulására nézve, oly nehéz ennek megfelelni. A divat ilyenkor csipkerózsa álmát alussza, melyre csodaszép ébredés következik, ha nem is száz év, de mondjuk egy hónap multán. Augusztus minden divat-metropolisban a nagy végeladás, a nagy kimustrálás hava. Olyan, mint a gyermekszoba játékospolca karácsony előtt: helyet kell készíteni a szinesebb, az új számára.

Ám nem kell hinni, hogy ez egyszersmind a teljes tétlenség havát jelentené. Ugyanazon divat, mely egy pillanat ötletességével hat, gondos, hosszú kísérletezés, próba eredménye. A szín, a forma és átmenet a régitől való minden új divat sarkalatos elve. E két előzőnek összhangja adja meg a divat jellegét, a kettőnek azonban még ezenfelülegyüttesen meg kell találnia utját a régítől az újhoz, kerülve a nyers ellentétet, mert éppen ez az, mely a disztिंगvált divattal leghatározottabban ellenkezik.

A jelenlegi anyagszegénység a szokottnál nagyobb feladatot ró arra a néhány irányító cégre, kinek kötelessége és hivatása, hogy divatunkat évről-évre megkreálja. Erkölcsi felelősséget háritunk rájuk, hogy sem a hölgyközönséget, sem az ő jóizlésüktől függő kis céget lehetetlen helyzetbe ne sodorják.

Ezen cégek közül majdnem kizárólagos divatvezető Árvay és Tsa. Az ő véleménye szerint jelenlegi viszonyaink közepette igen helytelen volna a színbeli megkötés. Az őszi-téli évad utcai kosztümje régtől fogva a fekete vagy sötétkék volt. Most — bár tagadhatlanul ez lesz a vezérszín — nem lehet divatkizárólagosságot alkotni. Egyébként az első fontos átmeneti kosztüm szép és talán legkorrektebb szürkében, tópan vagy hasonló szintelen színben.

A jövő kabátja hosszabb a jelenleginél, szoknyáját, bár kurta, ugyancsak megtoldja a divat egy arasznyival. Alakja továbbra is harangszerű, puritán jellegű: szoroson és sűrűn gombolódik középsorban. Nagyon divatos a szürke homespun, de épp úgy hordják a

drapot és a tópot. A kosztümöt ezuttal fehér túll-bluz egészíti ki.

A bluznak legtöbb szava van. Az egyetlen, melynek idénye nemcsak hogy nem szünetel, de éppen ilyenkor mint kisegítő póttartalékos menti néha meg a helyzetet. Az Árvay-cég, a divatkövetelmények ezen régi és alapos ismerője, számolva ezzel a gyakori jelenséggel, épp az elmúlt héten ujitotta fel egész készletét. Bluzai nagyrészt túllból vagy ennél alig durvább battisztiszövetből készültek, sok himzéssel és á-jourral. A kivágás a szokottnál gömbölyűbb, közelebb esik a nyak vonalához. Sőt láttam némely új kísérletet, a régi

magas nyakszorító gallér felé való gravitálást. E habos fehér, többesszámban szereplő negligé-bluz mellett mindig elkel még egy, mely a toalett színével bir, muszlinból készül, csipke vagy himzett dísszel.

A délutáni és esti köpeny is bontakozik formáiból. Hogy harangos, az magától értetődik; mi más is lehetne? A ki már ma is viselné, fürdőhelyen nem nélkülözhetné, leghelyesebben fekete failleselyemben választja. Igen megfelelő célra Árvay és Tsa egy modellje. Gazdag prémdisze valamely egész idegenszerű rókafejre vall, gallérja, melyből a fej tulipánszerűen kel ki arra, hogy a ki tervezte, alapos ismerője a hollandus festőművészetnek. A divatbajövő puhaszőrű bársonykabát is minden bizonynyal karriért csinálанд, de most még korai ehhez szólni, ha csak nem azért a di-

cséretes előállításért, mellyel egyes modellek már ma láthatók.

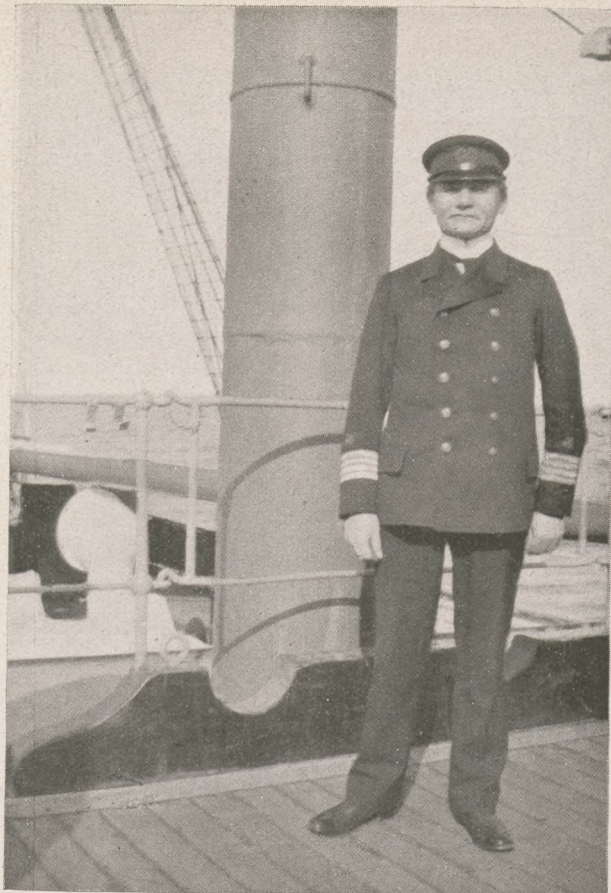
Persze hálásabb tárcaanyag a színes, lenge nyári viselet ezernyi változatossága. De augusztus már nyárutó; a nap rövidül, az esték hűvösebbek, lilán, bágyadtan mosolyog az alkonyati ég, — mi tagadás, ősze hajlik az idő és bármily szomorú ezt konstatálnunk, a mai szűkös kelmeviszonyok közt a szokottnál korábban kell nekilátnunk — a magunk szépítéséhez. Mindig így szokott ez lenni, de reméljük, a küszöbön álló szeptember utolsó szomorú ősztét hozza Európának és mire újra kinyílik az ibolya, a boldog béke tavaszában mosolyog a divat mindnyájunk öröme. *Marie.*

Váradí Aranka

a Nemzeti Színház művésznője,
a kinek a napokban volt az esküvője.

Goszleth és fia felv.

König kapitány.

Lyka Döméné felv.

Szedán.

Irta Alexander von Roberts. Fordította Zsoldos Benő.

(Elbeszélés.)

(Folytatás.)

Miesler vállalkozott a baba gondozására a temetés alatt. Mikor a társai visszatértek, kísérve egy csapat bajtársuktól, ott találták őt ülve a tűz táncoló fényénél, ölében a kis Sédan-nal, betakarva ezt a nélkülözhetetlen vörös köténnyel. Az üres tejes palack a kezében volt és kövér arcával a gyermek felé hajolgatott, nyelvvel csettintgetve, vagy füttyölgetve, miközben a kis jószágot babusgatta. A kis Sédan nevetett és kurjongatott, száját egészen kitátotta, kerek szemei csillogtak és vékony kezeit gyönyörűséggel mozgatta ide-oda.

— Hát ti ugyan mit csináltok?

— Ne zavarodj, — szólt Miesler. — Megint hozzákezd a sivalkodáshoz, ha téged meglát.

A másik két férfi hasztalan iparkodott mosolyt csalni a baba kicsiny arcára.

— Nagyon komoly gyerek, — mondta Krause egy alkalommal.

— Mint az apja, — tette hozzá Puhlmann.

Igy volt aztán az, hogy Miesler büszkélkedett arra a tényre, hogy egyedül ő volt képes mulattatni a gyermeket. Hát nem üdvözölte-e őt mindjárt kezdetben egy a különös mosollyal?

— Azt az arcodnak köszönheted, Miesler, — ingerkedett egyik bajtársa. — Hogyan tarthatná ez vissza a gyermeket a mosolytól?

Majd ugyanez nagyot kurjantott a Miesler rovására, felriasztva a kis Sédan-t, a ki arcát fintorgatta és kiabálni kezdett.

— Megkaptad a jutalmadat, — szólt Miesler jelentős méltatlankodással. — Jöjj, kis emberkém! —

mondta felpattanva és protegée-jával a szomszéd szobába menekülve, a hová harsogó nevetés követte.

Mi lelte Mieslert? Ugy látszott, mintha megváltozott volna. Krausenak igaza volt; ők, Miesler és a kis Sédan azon voltak, hogy megismerkedjenek egymással, mielőtt barátokká lettek.

Nos, mikor a kis cseppség megkapta a palackját, Miesler rákezdett a Puhlmann refrénjére: »Igyál, kis betyár, igyál!« Barátság pecsételődött meg a kövér német katonára és a kis francia baba között.

Mieslernek egy földije elmesélt róla egy históriát, a mely megmagyarázni látszott az ő agglegénységét. Bizonyos idővel azelőtt megismerkedett egy vagyonos, élénk kedélyű özvegygel, a ki látogatóban volt Prinzwaldban. Került-fordult a dolog és beleszeretett, — azaz, már a mennyire az ő higgadt vérmérséklete megengedte; — de volt ám három gyerek is! Elvegye azokat is? Végtére arra az elhatározásra jutott, hogy — megkéri a hölgy kezét és e végből el is ment az asszony házához. Szerencsétlenségre az asszony nem volt otthon és a balvégzet úgy hozta magával, hogy a házhoz érkezésekor a gyerekek szobájából éktelen gyereksivalkodásnak egész énekkara üdvözölte. Ez már aztán több volt a soknál reá nézve; gyáván megfordult s meggondolatlanul elmenekült, hogy aztán vissza se térjen. Nyomban ezután a háboruba kellett indulnia.

A legutóbbi néhány nap alatt tökéletes változáson ment keresztül. Többé nem ült ott idegenkedve, pipájával, hallgatva Puhlmannak és Krausenak beszélgetéseit családjukról. Lassankint megtanulta neveit a Puhlmann hat gyermekének és megtanulta ismerni különböző sajátosságait is. *Hans*, oly gömbölyű, mint egy labda, mindig a hüvelykujját szopta, éppen úgy, mint a kis Sédan szopogatta a magáét. *Mietzchen*, azon az uton volt, hogy most egészen megerősödjék, ámbár oly gyenge volt, hogy csak nagy nehezen lehetett felnevelni. *Fritz*, a legidősebb, egy minta-fiu volt s az első helyet nyerte el az iskolában. *Strampel*, a legfiatalabb, éppen most kezdett járni, így jelentette azt a legutolsó levél, mely a tábori postával érkezett. A gyermekek mintha mondanák:

— Mikor jó haza a papa? Karácsonykor? Nem, mama? Miért sírsz, mama? — világosan hallhatta a kis hangok kórusát.

Meg aztán ott volt a Krause három gyereke. A két idősebb naggyá és erőssé fejlődött a friss levegős és hideg vizes módszer mellett, vagy inkább annak ellenére. Miesler valamennyit ismerte a fényképeikről, melyeket az atyjuk a hátizsákjában hordozott. Sajnálni kezdte Krauset, mert nem láthatja három gyermekét és Miesler bizonyosra vette, hogy a mikor Krause hirtelen felkelt s a kis bölcsőhöz menve át, ott foglalatoskodott, vagy a mikor járt-kelt a szobában, katonai köpenyében, mely a babának is takarója volt, a gyerek pedig táncolt a karjaiban: hogy ő a legutóbbi gyer-

RADÓ VADÁSZFEGYVER

garantált jó löképesseggel
páros ejektoros garnitúrák

az összes létező gyártmányok különlegességei

prizmás vadász- és tábori távcsövek.

Fényképező gépek teljes felszereléssel.

Radó A. és Tsa Budapest, Egyetem-tér 5.

fegyverüzletében Telefon 105-82.

mekre gondol a távol levő otthonában és hogy gondoskodása az ismeretlen kisdédnek szól.

Az otthoniakról való beszélgetések nem értek véget, a mikor csak társaik be-be toppantak estétkint, odavonzván őket a savanyu bor, meg talán a tűzhely kellemetessége is.

Közel volt a karácsony, de ők nem lehettek otthon akkor, noha százezernyi német határozta el, hogy az a visszatérésüknek az időpontja lesz. Páris azonban semmi jelét sem mutatta a feladásnak s a béke és a családi otthon még sokkalta messzebb levőnek látszott, mint valaha. Sőt Mieslert bizonyos mélabús karácsonyi kedélyhangulat fogta el, a mit már évek óta nem érzett. Szeretett öreg anyja meghalt és mi volt most az ő magános otthonával? Bárcsak annyit érezhetett volna, hogy legalább egy meleg istenhozott várna ott reá!

— Te még meg fogsz házasodni, Miesler, — szokták mondogatni bajtársai bosszantásból, mikor látták, hogy a Sédannal való barátságát erősítgeti.

— Házasodni, — csakugyan!

De az ellenkezőre irányuló kijelentéseinek heves volta a kis pocakját nem rengette többé.

Talán ha a jelenlegi belátása meg lett volna akkor, a mikor házassági tervei áldozatul estek azoknak az ordító gyermekeknek, — a kiknek, melleleg mondva, most érdekes életkorukban kell lenniök, talán talán az özvegy még diadalmaskodhatnék. Az özvegy egy tökéletes *blonde* volt és vonzóbb, mint valaha. Talán — de a manó vigye el, egy férfinak módjában áll bűnbánatot tanulni, ha már volt a csatamezőn, vagy a franc-tireurök közt volt elszállásolva. Ő mindezt most saját magán érezte a hosszú álmatlan éjszakákon. A mint ott feküdt a kuckójában, láthatta a bölcsőt a tűzhely mellett a válaszfalon levő résen keresztül. Pus-kája egy karosszékhez volt támasztva, hogy szükség esetén készen legyen a rögtöni használatra s az acélja csillogott a tüzfényben. A bölcső, ugylátszik, megboszorkányozta őt és mindig ugyanazokat a gondolatokat keltette fel benne. Mily balgaság! Erre az ágy takaróját egy rántással még szorosabbra huzta föléje . . .

Ez az idill néhány napig tartott, de vége szakadhatott minden pillanatban. Trochu erélyesen folytatta mozdulatait a párisi frontokon. Jelentés jött, hogy ő különösen azt a szárnyat vette célba, a hol a Landwehr állásai voltak. Ők most erre a falura vonatkozó megbízatásuknak hajtották végre a feladatait és hatalmukba ejtették a körülötte levő vidéket. Nemsokára utnak kellett indulniok, hogy egyesüljenek a Páris körül levő sereggel. De hát akkor mit fognak ám csinálni a kis Sédan-nal? Ez a kérdés nagy sullyal nehezedett a szívére.

A falu lakói természetesen azonnal vissza fognak térni, mihelyest a poroszok eltávoztak onnét.

De a halott anyjával és a háboru borzalmas végzete folytán talán messzire elragadott atyjával ugyan mi is lehetne belőle? Semmi kétség: idegenek vennék őt magukhoz könyörületből. Szegény kis Sédan!

Huszárok a lövészárokban: József főherceg-körut.

Sárdy Tibor huszárkapitány felv.

Idegenek... mintha ő csakugyan a három német katonához tartozott volna . . .

Egy késő estén a tűz körül ültek; Miesler éppen odaadta a gyerekeknek a palackját és a kicsinyke elfáradva és megelégedve pihent a katona ölén . . . Nem sokat beszéltek: gondolataik a gyermek lehető sorsára vonatkozó kérdésekkel voltak telve. Mi lesz vele?

Egy nagyon öreg, siket és teljesen gyámoltalan öregasszony maradt vissza a faluban. Jó Isten! Oda adhatnák-e a kapálózó, viaskodó kis teremtetést, állandó gondoskodásukból kiragadva, ennek az asszonynak a gondozására? Hiszen az erőtlén volt arra, hogy a gyermeket az ágyába vigye s még kevésbé képes arra, hogy a tehenet a gyermek részére megfejeje.

Egyszerre csak Puhlmann felugrott és a szakállát hevesen simogatva, így kiált fel:

— Miért is kell az ördögnek mindenben megzavarni a mi fejünket? El fogok menni a hadnagyhoz, ez lesz reggel az első dolgom. Rekvirálni kell egy dajkát.

— Igen, csakugyan rekvirálni kell. Egy jó szoptatós-dajkát kell keresnie. A leghelyesebb mód csakis ez.

— Huszezer frank birság arra az esetre, ha egy szoptatós-dajka nem lesz itt holnap estére. Óh, a hadnagy majd elintézi ezt. És pedig haladék nélkül, mert ezt is sikerült ötletnek fogja találni.

— Huszezer frank — oh! — kiáltott Krause. — Egy szoptatós-dajka sokkal becsesebb, mint —

— Egy *curé*. Alighanem igazad van, Krause, öreg cimborám.

Miesler felpattant:

— Feltéve, ha mi a gyereket magunkkal visszük.

— Hozd csak ezt magunkkal; biz' Isten, majd elhozod te!

— Hát nincsen komolyan szándékotokban?

Miesler dühösen nézett reájuk.

Az északi harcterről: Fedezékek a Kárpátokban.
Polyák István huszárőrnagy felv.

Az északi harcterről: Utcái harc után.
Polyák István huszárőrnagy felv.

— Pakkoljátok be őt az ágyába — mondta, — a tehenet majd —

— Pakkoljuk be az ágyába? — tört ki Krause.

— A gyerekekkel együtt, a podgyász-kocsiban, — kiáltott Puhlmann nevetve. — Majd ő segíteni fog nekünk Párist bevenni. Ugy-e így akarod, Sédan, kicsi emberkém?

— Micsoda gondolat ez, Miesler? Mégis csak ügyetlen vén agglegény vagy te és mindig az is maradsz! Fogalmad sincs a gyerek-dolgokhoz!

— Oh, oh! — tiltakozott Miesler és felemelte a kis jószágot. — Tégy csak igazságot te magad, fiam: kiért sivalkodol?

A baba rugdalózni kezdett.

— Igazad van, — nem ő értük. És kire nevensz? — jól van: Miesler a te embered.

A kis Sédan nevetett, mint még azelőtt soha, a száját tágra nyitotta és örvendezve kurjongatott.

— Természetesen, Párisba fog jönni!

... De mi az? Nem volt-e valami kotorászó zaj künn az ajtón, mintha valaki a kilincs után tapogatózna? Aztán csend volt. Feszülten hallgatóztak: megint zajt hallottak.

— Mondhatom, vigyázat a jelszó. Itt sohasem biztos egészen a helyzet.

— Csitt! Nem az ablaknál van? Nem kandikált-e be egy arc az ablaktáblán keresztül?

Puhlmann hallgatást intett és szólt:

— Csend!

Aztán a fegyvereikre mutatott és Krausetól követve, lábujjhegyen az ágyhoz sietett, a mely mellé a puskáik voltak támasztva. Miesler tétovázott és gépiesen takarta be a gyermeket a vörös köténnel.

Hangos lábdobogás künn a hóban, azután az ajtó nyikorgása hangosabb lett és látták, hogy az gyengén megrezdül.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség. —

Viharos. Intézkedtünk. — *Rozina.* Sigríd Arnoldson 1895-ben énekelt először a budapesti Operában, A sevillai borbélyban. — *Ts. J.* A levél megjelenik. — *Szerénához.* Ön rossz versekkel boszulja meg magát imádottján. Helyes. De mit vétettünk mi? — *K. J.* Ezuttal sincs szerencséje. — *Aurora.* A cikk gyöngé, a novella még inkább. — *F. Zs.* Most már sorra kerül. — *Bella.* Talán legközelebb sikerül. Reméljen. — *Türelmetlen.* Mikor lesz vége a háborúnak? 1916 december 6-án délután 5 órakor. Ha nem úgy lesz, tévedtünk. — *Ápolónő.* Forduljon kérelmével a vöröskeresztes ápolónők főnöknőjéhez. Mutatványszámot mindenkinek küldünk, ha pontos címét közli velünk. — *B. E. J.* A levelet megkaptuk. Üdv! — *Jolánta.* Nem hiszünk a férfi és nő közt való barátság lehetőségében. A mi a nőiességet illeti, annak semmiesetre sem az elmésség a fővonása, hanem a báj és a kedvesség; a férfiasság viszont nem a báj, hanem az erő és az elmésség. Ez a világ rendje és ezt még a világháború sem forgathatja föl. — *Nem közölhetők:* A románokhoz (Hova gondol?), Békehangok, Vonaton, Száll az ének..., Uram, hiszek..., Mit búszulsz, kenyeres? ... Rózsák, Messze van...

Felelős szerkesztő: DOBAY ISTVÁN

Távollétében a szerkesztésért felel: NÁDASDI BAÁN ACHILLES.

Laptulajdonos: DOBAY ISTVÁN és SZÉNÁSY SÁNDOR DR.

Brachfeld F.

Ő csász. és apost. kir. felsége kamarai szállítója.

Tavaszi úri ingek és ujdonságok.

Úri ruházat mérték szerint.

Tavaszi és esőköpenyek!

Budapest, V., Dorottya-utca 1. Szizella-tér sarkán.

Különtégsége. Tábori selyemingek.

özv. Pataky Lászlóné

nőikalap-üzlete

Budapest, IV., Váci-utca 23. I. emelet.

Telefon 56-74.

Kardos Rózsi és Juci

fényképészeti műterme

Budapest,

Telefon: 105-80.

IV., Váci-utca 11/b.

Vilmos huszárok az északi harctéren : Kávéfőzés. Sárdy Tibor huszárkapitány felv.

Vilmos huszárok az északi harctéren : Rizsagulyás. Sárdy Tibor huszárkapitány felv.

DUNAPALOTA (ezelőtt Ritz) az előkelő társaság szállója.

HUNGÁRIA NAGYSZÁLLODA

ELSŐRANGU HÁZ BUDAPESTEN.

MINDEN MODERN KÉNYELEM:

felvonók, városi- és interurban-telefon,

:: meleg- és hidegvizvezeték. ::

ÉTTERME AZ URIVILÁG TALÁLKOZÓJA.